

معاونت پژوهشی و فناوری

مدیریت پژوهشی و امور آزمایشگاهها

• شرح وظایف استاد راهنمای رساله‌های دکتری

مصوبه نهایی جلسه ۳۳۹ شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴

مقدمه

در اجرای مواد فصل سوم و فصل ششم آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری، مصوبه جلسه ۲۷۴ شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۲/۸ در مورد وظایف استاد راهنما و مراحل تدوین رساله دوره دکتری و به منظور ایجاد هماهنگی بین دانشگاهها و موسسات آموزش عالی در اجرای این ماده، دستورالعمل زیر در ۱۲ ماده و ۶ تبصره در جلسه ۳۳۹ شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴ به تصویب نهایی رسید.

هدف

هدف از ایجاد دوره دکتری، تربیت افرادی است که با احاطه یافتن به آثار علمی در یک زمینه خاص و آشنا شدن با روشهای پیشرفته تحقیق و دستیابی به جدیدترین مبانی آموزش و پژوهش، بتوانند، با نوآوری در زمینه‌های علمی و تحقیقی، در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش، در رشته تخصصی خود، موثر بوده و به تازه‌هایی در جهان دانش دست یابند.

محور اصلی

محور اصلی فعالیتهای دوره دکتری، پژوهش و کسب تبحر در یک رشته خاص علمی است و آموزش وسیله برطرف کردن کاستی‌های آموزشی

معاونت پژوهشی و فناوری

مدیریت پژوهشی و امور آزمایشگاهها

• شرح وظایف استاد راهنمای رساله‌های دکتری

دانشجویان این دوره است، تا راه را برای وصول به اهداف دوره هموار سازد.

ماده ۱- شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده موظف است برای هر دانشجو در دوره‌های دکتری (Ph.D.) در تمام رشته‌های تحصیلی برای مرحله آموزشی یک استاد راهنما و در مرحله پژوهشی علاوه بر استاد راهنما، یک یا دو استاد مشاور تعیین کند.

ماده ۲- استاد راهنما باید دارای حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی بوده و در این مدت لااقل دو پایان‌نامه کارشناسی ارشد را راهنمایی کرده باشد.

ماده ۳- استاد راهنما ترجیحاً باید از بین استادان داخل دانشگاه انتخاب شود و در صورت ضرورت، با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده، استاد راهنما را می‌توان مطابق دستورالعمل نحوه استفاده از خدمات آموزشی و پژوهشی استاد و متخصصین از بین اعضای هیأت علمی سایر دانشگاهها، یا پژوهشگاهها و مراکز تحقیقاتی رسمی انتخاب کرد.

ماده ۴- استاد راهنما باید به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده در زمینه موضوع رساله با توجه به سابقه تحصیل و سوابق تدریس و تحقیق، متخصص باشد.

ماده ۵- استاد راهنما لازم است با توجه به امکانات پژوهشی موجود، کار تحقیقاتی دانشجو را به نحوی هدایت کند تا در موعد مقرر به اتمام برسد و مشکلات موجود باید به موقع به شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده گزارش شود.

معاونت پژوهشی و فناوری

مدیریت پژوهشی و امور آزمایشگاهها

• شرح وظایف استاد راهنمای رساله‌های دکتری

ماده ۶- استاد راهنما می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی با رعایت سقف مصوب هیأت امناء نسبت به تعداد واحد و ساعات موظف، به تدریس، تحقیق و هدایت رساله‌های دکتری و پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد بپردازد.*

ماده ۷- موضوع رساله و زمینه تحقیقاتی دانشجوی باید در مدت زمانی محدود به آغاز نیمسال دوم و پایان نیمسال چهارم از شروع به تحصیل در دوره دکتری تعیین، و چهارچوب کلی آن توسط استاد راهنما مشخص و به شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده پیشنهاد شود.

ماده ۸- استاد راهنما موظف است ساعاتی از هفته را برای راهنمایی دانشجوی اختصاص داده و مراتب را به شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده اطلاع دهد.

تبصره: میزان ساعاتی را که استاد راهنما به راهنمایی رساله دانشجوی اختصاص می‌دهد نباید از ۱۲ برابر تعداد واحد رساله در هر نیمسال کمتر باشد.

ماده ۹- استاد راهنما موظف است در هر مرحله از تحقیق گزارش مکتوب از پیشرفت کار دانشجوی را از وی درخواست کند. این گزارش پس از

* در آیین‌نامه تدریس موقت مصوبه هیأت امناء (تبصره ۶ پیوست ۱) آمده است: «... حداکثر ساعات حق‌التدریس قابل پرداخت برای پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها ۱۶ ساعت و برای دروس نظری ۱۲ ساعت یا معادل عملی آن در هر نیمسال می‌باشد.»
و در تبصره ۴ پیوست ۲ آمده است:
«... در هر صورت در هر نیمسال تحصیلی بیش از ۱۶ واحد معادل برای پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری تخصصی قابل احتساب نخواهد بود.»

معاونت پژوهشی و فناوری

مدیریت پژوهشی و امور آزمایشگاهها

• شرح وظایف استاد راهنمای رساله‌های دکتری

تأیید استاد راهنما به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده یا گروه تسلیم می‌شود و یا حضور وی در یک جلسه تخصصی که اعضای آن توسط همین شورا تعیین می‌گردد، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

ماده ۱۰- بعد از تکمیل و تدوین رساله که اتمام آن را استاد راهنما اعلام می‌کند، دانشجو موظف است در جلسه‌ای که زمان آن را شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده مشخص می‌نماید، در حضور داوران مطابق مواد مربوط به آیین‌نامه دوره دکتری از رساله خود دفاع نماید.
تبصره ۱: کیفیت علمی و صحت مطالب رساله دانشجو باید قبل از دفاع توسط استاد راهنما تأیید، سپس به اطلاع شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده رسانده شود.

تبصره ۲: چنانچه استاد راهنما صلاح بداند دانشجو موظف است در یک جلسه پیش دفاع، قبل از جلسه دفاعیه، در حضور استادان گروه یا دانشکده و دانشجویان ذی‌ربط، موضوع تحقیق خود را تشریح نماید.

ماده ۱۱- هیأت داوران متشکل است از اساتید راهنما و مشاور و چهار عضو هیأت علمی دانشگاه یا موسسات تحقیقاتی با درجه حداقل استادیاری و سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره تحصیلات تکمیلی این افراد توسط شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده تعیین می‌شوند.
تبصره ۱: یک نفر از اعضای هیأت داوران باید حداقل دارای درجه دانشیاری باشد.

تبصره ۲: دو نفر از اعضای هیأت داوران باید از دانشگاهها و موسسات دیگر انتخاب شوند.

معاونت پژوهشی و فناوری

مدیریت پژوهشی و امور آزمایشگاهها

• شرح وظایف استاد راهنمای رساله‌های دکتری

تبصره ۳: یک نفر از اعضای هیأت داوران با حکم رسمی گروه یا دانشکده به عنوان نماینده شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده در جلسه دفاعیه شرکت می‌کند.

ماده ۱۲- این دستورالعمل در ۱۲ ماده و ۶ تبصره در جلسه ۳۳۹ مورخ ۱۳۷۶/۲/۲۴ شورای عالی برنامه‌ریزی به تصویب رسید و یا تصویب آن تمام بخشنامه‌ها و دستورالعملهای مغایر با آن لغو می‌شود.